

7. Bidden met discipline

Introductie

Bidden is niet altijd makkelijk. Soms is het doorzetten en volhouden en komt het aan op een stuk discipline. Op dit punt is het gemakkelijk om af te haken of aan teleurstelling toe te geven. Maar het loont de moeite om vol te houden in gebed. God verlangt naar mensen die doorzetten in het zoeken van Hem. Hen zal Hij zeker tegemoet komen en Hij zal hen zegenen. Blijf dus volharden in het gebed, totdat je de nodige doorbraken bereikt.

De gelijkenis van de onrechtvaardige rechter

Jezus vertelde een gelijkenis over het bidden. Omdat deze gelijkenis zo belangrijk is voor het thema, volgt hierna Lukas 18:1-8: *Hij sprak ook een gelijkenis tot hen met het oog daarop dat men altijd moet bidden en niet de moed verliezen. Hij zei: Er was in een zekere stad een rechter die God niet vreesde en geen mens ontzag. En er was een weduwe in dezelfde stad en zij kwam voortdurend naar hem toe en zei: Doe mij recht tegenover mijn tegenpartij. En hij wilde een tijd lang niet. Daarna echter zei hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees en geen mens ontzie, toch zal ik, omdat deze weduwe mij lastigvalt, haar recht doen, opdat zij uiteindelijk niet komt en mij in het gezicht slaat. En de Heere zei: Hoor, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?*

In eerste instantie kan deze gelijkenis ongemakkelijk voelen. Wordt God hier nu echt vergeleken met een rechter die God niet vreest en zijn naaste niet ontziet? Maar juist dit verschil tussen de onrechtvaardige rechter en God bepaalt de kracht van Jezus' gelijkenis. Deze gelijkenis valt in het Joodse genre van de *qal-wagòmer* vergelijkingen. Dit zijn vergelijkingen met de vorm: *als dit al ... hoeveel te meer dan ...* Zo ook hier: als deze slechte, onrechtvaardige rechter de weduwe al recht doet, hoeveel te meer zal de goede, rechtvaardige God iedereen recht willen doen.

Hoe krijgt de weduwe het voor elkaar dat de onrechtvaardige rechter haar recht doet? Ze krijgt dat voor elkaar door aan te blijven dringen. Ze weet dat ze recht heeft op een uitspraak van de koning en daarom blijft ze maar komen. Ze houdt vol tot het einde, wat haar de overwinning oplevert. Als deze aanpak al werkte bij een onrechtvaardige rechter, hoeveel te meer zal de volhouder bij God gehoor vinden!

Is dit niet manipulatief? Zou het kunnen zijn dat de onrechtvaardige rechter wel vatbaar is voor dit soort aanhoudend gezeur, maar dat God daardoor niet overstag gaat, vanwege zijn eigen redenen? Ik geloof niet dat Jezus hier bedoelde dat als we maar lang genoeg blijven doorzeuren, dat we dan alles krijgen, net als een verwend kind. Nee, ik geloof dat deze vrouw niet door bleef zeuren, terwijl ze eigenlijk wist dat ze geen recht op een uitspraak had. Nee, zij wist juist wel dat zij wel recht op een uitspraak had, daarom bleef zij volhouden. Zij bleef volhouden in geloof dat er recht gedaan zou gaan worden. Het geloof is cruciaal en daarom benoemt Jezus dat ook in de laatste zin van dit gedeelte.

Zo is het ook bij God: we mogen volhouden in het gebed. Dit betekent niet dat als we maar lang genoeg bidden, dat we dan onze zin krijgen. Nee, het betekent dat als we Gods beloftes nemen en daarop blijven pleiten, dat het ons gegeven zal worden. We blijven niet doorgaan vanwege onze eigen wensen, maar vanwege de beloftes van God. In geloof blijven we daaraan vasthouden. Dat is wat God van ons verlangt, dat we in geloof aan Zijn beloftes en woorden vasthouden en niet loslaten. We laten ons geloof niet varen, als we teleurstellingen tegenkomen, maar blijven bidden en vragen.

Hoe snel verhoort God, als wij bidden in overeenstemming met zijn beloftes? Er staan twee zinnestukjes in deze gelijkenis, die elkaar lijken tegen te spreken. Enerzijds staat er dat Gods uitgekozen mensen dag en nacht blijven roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen. En anderzijds staat er dat God hen met haast recht zal doen. Hoe kan God zijn kinderen nu lang laten wachten en zich tegelijk haasten om hen te antwoorden?

Ik geloof dat dit met twee verschillende dingen te maken heeft. Het is altijd in Gods hart om zijn kinderen met haast te helpen. Het liefst helpt Hij hen meteen uit de problemen. Maar er kunnen allerlei redenen zijn waarom dat nog niet meteen kan. Soms moet God zijn kinderen een tijd laten wachten, omdat er eerst voorbereidingen getroffen moeten worden, of omdat hun geloof beproefd en verdiept moet worden, of om nog andere redenen. Maar als dan eindelijk het moment aanbreekt dat Hij hen uit kan helpen, dan schiet Hij met haast te hulp. Het leeft voortdurend in Gods hart om zich te haasten om zijn kinderen te helpen. Hij ziet hen niet graag lijden.

We kunnen het vergelijken met een vader die zijn kind van bed komt halen. Het kind begint meteen te huilen dat het naar beneden wil. Maar vader legt uit dat hij het kind eerst aan moet kleden, omdat het beneden te koud is. Het kind begrijpt het niet goed en blijft maar huilen dat het nu naar beneden wil. Vader probeert het kind zo snel mogelijk aan te kleden, zodat het zo snel mogelijk mee naar beneden kan. Maar in de beleving van het kind kan het heel lang duren, voordat ze naar beneden gaan. Vader laat het kind lang wachten en toch haast hij zich om het kind tegemoet te komen.

Jezus gaf Zelf duidelijk aan waarom Hij de gelijkenis vertelde. Hij wilde zijn leerlingen leren om altijd te bidden, nooit de moed te verliezen en geloof te hebben voor verhoring. Soms moeten we doorzetten in gebed en vraagt het discipline. Maar het is belangrijk om altijd te blijven bidden, te blijven volhouden. Ook is het belangrijk om op de beloftes van God gericht te blijven en niet op de omstandigheden. Zorg ervoor dat je de moed niet verliest, maar dat je vertrouwen en geloof blijft koesteren in het Woord en de beloftes van God. Dan kom je er doorheen en zal God je helpen!

Er doorheen bidden...

Vaak zenden we korte gebeden op. En daar is absoluut niets mis mee. Jezus heeft zijn leerlingen geleerd dat het niet zit in de lengte van de gebeden. Mensen die denken vanwege de veelheid van woorden verhoord te worden, zitten ernaast, volgens Jezus.¹ Toch zijn lange gebeden soms ook noodzakelijk. Niet dat we perse veel zeggen, maar dat we de tijd nemen om bij God te zijn, totdat Hij tot ons gaat spreken. Dat heeft meer met concentratie op God en luisteren naar Hem te maken, dan met zelf van alles zeggen.

Dit soort lange gebeden zijn we wel een beetje verleerd in een tijd dat alles snel en vlot moet gaan. Als we vijf seconden voor het stoplicht moeten wachten, kan dat ons al irriteren of als ons pakketje niet meteen de volgende dag op de mat ligt, ook. Dat heeft met een verwachtingspatroon te maken. We zijn gewend geraakt aan snel en vlot en dat alles te plannen valt. Dat is in het gebed vaak anders. Dan werken we niet op onze klok, maar op Gods klok. En die loopt behoorlijk anders dan onze klok. Soms moeten we onszelf dus bewust afremmen, om tot rust te komen en echt tijd te nemen voor God.

Er zijn veel verhalen bekend over grote gebedsmannen en vrouwen uit voorgaande eeuwen. Zij verstonden de kunst om, zoals zij zeiden; *er doorheen te bidden*. Zij gaven niet op, als het gebed even niet wilde vlotten, maar bleven aanhouden, totdat God gesproken had. Totdat ze contact hadden gekregen met God. Sommigen van hen waren 4 tot 5 uur per dag in gebed. Wonderlijke dingen kunnen er dan gebeuren, als de hemel zich begint te openen. Alle dingen zijn mogelijk bij God.

Vaste gebedstijden

Als je gedisciplineerder en vaker wilt bidden, dan kunnen vaste gebedstijden enorm helpen. De Bijbel leert ons op verschillende plaatsen hoe belangrijk vaste gebedstijden zijn. Zo lezen we over Daniël, die zich drie keer per dag neerboog voor het open venster en bad tot God.² Daarin lag zijn kracht en zijn wijsheid. Hij ontving dromen, visioenen en uitleggingen daarvan. Hij kon vier verschillende wereldleiders adviseren met het beste advies van de wereld, omdat hij drie keer per dag bad tot God. Zo was hij altijd afgestemd op Gods stem.

Vandaag de dag bidden Joden (moslims, katholieken en orthodoxen trouwens ook) nog steeds op vaste tijden. Zij bidden op drie vaste tijden gebeden uit het gebedenboek. Deze tijden zijn gedeeltelijk gebaseerd op de dagelijkse offers in de Tempel, die ook op vaste tijden gebracht werden.³ Tijdens deze offers werd God geloofd en geprezen en werden er gebeden opgezonden. Vaste tijden en vaste gebeden kunnen soms de indruk wekken van een vastgeroeste traditie, maar ze kunnen ook heel behulpzaam zijn bij het volhouden van gebed. En ze kunnen ons een aanzet geven tot persoonlijk contact met God.

Iedereen zal hierin zelf met de Heer een weg moeten vinden, die voor hem of haar goed is. Regelmaat kan helpen om het gebed niet te laten versloffen. Het is niet de bedoeling om in een religieuze verplichting te vervallen, maar het is juist de bedoeling dat je in contact bent en blijft met de levende God en dat het verlangen naar Hem gaat groeien. De juiste intentie bij het bidden is dus essentieel. Verlangen we ernaar om de hele dag in contact met God te zijn? Willen we ieder dagdeel aan Hem toewijden? Altijd op Hem afgestemd zijn? Dat kan je leven radicaal veranderen.

Gebedslijsten

Weet je niet wat je moet bidden? Of verlies je snel de focus bij het bidden? Dan kunnen gebedslijsten heel behulpzaam zijn. Ze kunnen een goed opstapje bieden om aan het bidden te gaan. En ze helpen je om te focussen op de zaken waar je graag voor wilt bidden. Verder is het heel opbouwend als je op een gegeven moment ziet hoeveel punten er al verhoord zijn. Daar kun je God dan weer voor danken. Kortom, een gebedslijst geeft focus aan je gebedsleven.

Net als met vaste gebedstijden, kan ook een vaste gebedslijst zowel een hulp als een sta-in-de-weg zijn. Als je gebedslijsten ervoor zorgen dat je alleen jouw punten bij God brengt en niet meer openstaat om te luisteren naar wat Hij tot je wil zeggen of niet meer flexibel bent om nieuwe dingen te ontdekken in het gebed, dan staat de lijst in de weg voor je groei in gebed. Een gebedslijst kan ondersteuning en focus bieden bij het bidden, maar het is als het goed is niet de samenvatting of kern van je gebeden. Als het goed is blijven we op God Zelf gericht en blijft bidden een gesprek en het beoefenen van een relatie met God. Daar is geen vast format voor te geven.

Het is te vergelijken met hoe je als man en vrouw met elkaar in één huis leeft. Een vaste dagindeling kan enorm helpen en lijstjes met dingen die je partner belangrijk vindt ook. Maar als de dagindeling of die lijstjes de samenvatting of kern zijn van wat je met elkaar hebt, dan is dat wel heel kaal en zakelijk. Als het goed is, is een relatie ook verrassend en vol leven. Relaties kennen hoogte- en dieptepunten. Soms ben je heel dicht bij elkaar, op andere momenten schuurt het, maar in elk geval leeft en beweegt het. Je leert elkaar steeds beter kennen, als het goed is. Dat is niet in een lijstje te vangen.

Is gebed onze verdienste?

We hebben gezien dat discipline belangrijk is bij het bidden. Betekent dit dat wij met onze discipline als het ware punten scoren bij God en het verdienen dat Hij ons verhoort? Vaak zeggen we dit niet met zoveel woorden, maar gaan we er in onze verwachtingen wel zo mee om. Dan denken of zeggen we: 'ik bid nu al zo lang voor dit en dit en er gebeurt nog steeds niets'. Je kunt een dergelijke uitspraak vertalen met: 'ik heb inmiddels wel punten genoeg verdient om een keertje verhoord te worden, ik snap niet dat het nog steeds niet gebeurt...'

God werkt echter niet met een verdienste-model. Je verwachtingen moeten niet gekoppeld zijn aan de tijd of intentie of volume of aantal woorden of vorm van het gebed. Je verwachtingen moeten gekoppeld zijn aan de beloftes die God Zelf gegeven heeft. Die beloftes zijn voor eeuwig waar en betrouwbaar. En als wij daar aanspraak op blijven maken, zullen deze verhoord gaan worden, op Gods tijd en wijze. Van ons wordt gevraagd om hoge verwachtingen te hebben van God en geloof te houden in zijn beloftes, ook als we nog niets zien gebeuren.

Discipline is belangrijk, niet om bij God iets te verdienen, maar wel om altijd klaar en bereid te zijn om van God te kunnen ontvangen. Het stemt ons dus af op God en zijn beloftes. Onze gebeden geven God de mogelijkheden om zijn beloftes in ons leven waar te maken. Die beloftes waren er altijd al, maar nu maken we er aanspraak op en kan God ze ook in ons leven gaan uitwerken. Daar zit geen verdienste van onze kant in. God wil zijn kinderen altijd overvloedig zegenen, ook als ons gebedsleven verschaalt.

Zelfs een rijk gebedsleven is een gave van boven, waar we om mogen vragen en wat God Zelf geven wil. Zodra je gaat proberen te groeien in gebed, kom je erachter dat je het zelf helemaal niet kunt. Je zult zowel verlangen, als woorden, als discipline van boven moeten ontvangen.⁴ Als we God daar nederig en vertrouwend om vragen, zal Hij dat zeker aan je gaan geven. En dan kunnen we voor altijd dankbaar zijn, dat God Zelf dit in ons leven uitwerkt!

Bijbelteksten:

1. Geen lange gebeden:	Mattheüs 6:7-8
2. Daniëls vaste gebedstijden:	Daniël 6:11
3. Vaste gebeds- en offertijden:	Numeri 28, Handelingen 3:1, 10:3, 10:9, 10:30
4. Verlangen, woorden en discipline ontvangen:	Romeinen 8:26, Galaten 5:22, Filippenzen 2:13